

Datum: 2019-03-22
Handläggare: Anna Jonsson & Kristina Ödling
Direktr:
Diariennr: 2018.033 SBN

Samhällsbyggnadsnämnden

Centrum 1:20 m fl, Nybyggnad av bullerskyddsskärmar och rivning av befintliga bullerskydd (2016-0732)

Ärendebeskrivning

Ansökan, som inkom till Samhällsbyggnadskontoret (SBK) 2016-12-22, avser bygglov för nybyggnad av bullerskyddsskärmar, med en sammanlagd längd om ca 3 km, samt rivningslov för rivning av befintliga bullerskydd på de sträckor där ny bullerskyddsskärm är tänkt att uppföras. Åtgärderna är tänkt att utföras till största delen inom fastigheten Centrum 1:20, men berör till viss del även fastigheterna Centrum 1:17, Kristineholm 1:4 och Stadsskogen 1:45.

Ärendet har tidigare behandlats på Samhällsbyggnadsnämndens (SBN) sammanträde 2018-02-19, och beslutades att ärendet skulle återremitteras (beslut § 25 2018.033 SBN):

"Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att återremittera ärendet, med motiveringen att följande ska kommuniceras till sökanden:

- Svar från remissinstanser och sakägare måste inväntas innan beslut kan fattas.
- Samhällsbyggnadsnämnden accepterar inte ändrad bygghöjd på planket gentemot Stampens kvarn (höjdavvikelse enligt detaljplan).
- Samhällsbyggnadsnämnden accepterar inte avvikelser gällande att sektionering av planket sker genom gabionmurar.
- Samtliga begärda handlingar som Samhällsbyggnadskontoret har begärt in från Trafikverket ska inkomma innan beslut fattas.
- De synliga betongelementen i spaljén accepteras inte."

Ärendet lyftes återigen till SBN 2018-04-06, då nämnden beslutade följande (beslut § 50 2018.033 SBN):

"Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att bullerplank utanför sträckan Stråhles Allé till väg 180 kan utföras enligt Trafikverkets förslag dock utan gabioner men med annan lämplig sektionering. I övrigt kvarstår SBN:s beslut 2018-02-19, § 25."

2019 har kompletteringar och reviderade handlingar har lämnats in till SBK under januari och februari, i enlighet med synpunkter och begäran om kompletteringar i Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2018-02-19 och 2018-04-06 (se ovan).

Marklov avseende ändring av marknivåer inför uppförande av nya bullerskyddsskärmar beviljades 2018-01-25 (beslut § D 067, ärende nr 2017-0757). Startbesked har utfärdats, 2018-03-12, för de åtgärder som marklovet avser.

Förutsättningar – översiktsplan, riksintressen, detaljplaner och järnvägsplan

De ansökta åtgärderna ligger inom ett område som berörs av *Översiktsplan för Alingsås kommun* (KF 2018-10-31, § 182). Åtgärderna är tänkta att utföras inom område markerat som järnvägsreservat i översiktsplanen. Västra stambanan är utpekad som riksintresse för kommunikation. Stadskärnan i Alingsås är utpekad som riksintresse för kulturmiljövården. Åtgärderna är tänkta att utföras delvis i anslutning till riksintresseområdet för kulturmiljövården.

Det område som de nya bullerskyddsskärmarna är tänkta att placeras inom berörs av flera detaljplaner: A 70, A 401, A 412, DP 135, DP 136, DP 144 och DP 200.

Bakgrunden till den senast upprättade detaljplanen, DP 200, är Trafikverkets järnvägsplan för Vändspår Alingsås som fastställdes 2016-03-15. Av järnvägsplanens planbeskrivning (avsnitt 10.1.3. *Detaljplaneprocessen*) framgår att järnvägsfastigheten enligt järnvägsplanens förslag behövde utökas (i samband med genomförandet av projektet Vändspår Alingsås), och att detta skulle medföra att järnvägsplanen kom att stå i strid med ett antal gällande detaljplaner. Därför behövde en ny detaljplan upprättas. I järnvägsplanen Vändspår Alingsås har byggnader och plank inte undantagits från krav på bygglov. I järnvägsplanens planbeskrivning (*Fastställelsehandling 2016-03-15, Projektnummer 136778*) står följande att läsa angående bygglovsprocessen: *"Den föreslagna järnvägsanläggningen innefattar objekt som är bygglovspliktiga enligt plan- och bygglagen. Trafikverket kommer att söka bygglov för teknikhus, skärmtak, bullerskyddsskärmar samt hiss."*

Nedan följer en sammanställning av de detaljplaner och bestämmelser som gäller för det område inom vilket åtgärderna är tänkta att utföras.

- **DP 200** *"Vändspår Alingsås"* (laga kraft 2016-11-09) med användningsbestämmelsen T *Trafik, järnväg*, och med bl a egenskapsbestämmelserna: *"Beklädnad och färgsättning av byggnader ska ta hänsyn till omgivande miljö. Bullerskyddsskärmar ska kläs i träpanel mot staden och vara målade i matt kulör, NCS S 5040-Y80R. Bullerskyddsskärmar ska utföras så att variation och siktstråk erhålls. Trafikverkets miljökonsekvensbeskrivning för järnvägsplan Vändspår Alingsås (projektnummer 136778, 2015-10-07) ska vara vägledande för utformningen av bullerskyddsskärmarna (se avsnitt 6.1.3 Inarbetade skyddsåtgärder, s. 31)." och "Bullerskyddsskärmarna ska utföras i minst brandskyddsklass EI30 förutom på de ställen där bullerskärmarna ska vara genomsiktliga."*

Syftet med DP 200 är bland annat att möjliggöra ett nytt vändspår vid Alingsås station och uppförande av bullerskyddsskärmar samt att, i samband med förstärkning, skydda den kulturhistoriskt värdefulla stenvalvsbron vid Stampens kvarn.

I miljökonsekvensbeskrivningen för järnvägsplanen, under avsnitt 6.1.3 *Inarbetade skyddsåtgärder* som DP 200 hänvisar till, står att läsa bl a följande:

"- Nya bullerskyddsskärmar ska ha en beklädnad av trä och målas i en färgskala som förekommer i området idag.

- Nya bullerskyddsskärmar ska utföras klotterskyddade.

- Skärmar högre än två meter ska utformas med en genomsiktig övre del.

- Utformning av genomsiktig del ska harmoniera med träskärmen och omgivningen."

- **A 401** *"Östlyckan m.m."* (1969-07-01) med användningsbestämmelse Tj: *"Med Tj betecknat område får användas endast för järnvägstrafikändamål."*

- **A 412** *"Kavlås m.m."* (1972-01-18) med användningsbestämmelse Tj: *"Med Tj betecknat område får användas endast för järnvägstrafikändamål."*

- Stadsplan **A 70** (1936-07-28) med användningsbestämmelse Tj: 1 § mom. 8: *"Med Tj betecknat område får bebyggas endast med sådana byggnader, som hava samband med järnvägstrafiken"* och 6 § mom.5: *"Med Tj betecknat område får icke bebyggas med hus med större höjd än 8,0 meter."*

- Ca 50 meter av den nya bullerskyddsskärmen placeras inom detaljplan **DP 135**

"Verksamheter vid Nygatan m fl" (laga kraft 2007-07-23) med bestämmelserna: N₁ *"Grönzon mellan gata och bullerdämpande skärm"*; *"Estetiskt tilltalande bullerskärm som kan dämpa"*

tryckvåg ska anordnas till angiven höjd över järnvägsspår (glas ska vara laminatglas); och "skärm 3.0". Skärmen är tänkt att placeras på mark som är markerad med punktprickning och u: "Marken får inte bebyggas"; och "Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar".

- Ca 80 meter av den nya bullerskyddsskärmen placeras inom detaljplan **DP 136** "Parkering vid Stationsgatans östra del" (laga kraft 2007-07-18) med bestämmelserna: N₁ "Grönzon mellan gata och bullerdämpande plank/skärm"; "Estetiskt tilltalande bullerdämpande plank/skärm ska anordnas till angiven höjd över körbana/järnvägsspår. Plank/skärm utförs i ljudabsorberande konstruktion. Plank/skräm vid järnvägsspår ska kunna dämpa tryckvåg och utformas på ett sådant sätt att det inte förstärker tågbullret i kvarteret Ekan; samt "plank/skärm 3.0"

Skärmen är tänkt att placeras på mark som är markerad med punktprickning och u: "Marken får inte bebyggas"; och "Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar".

- Ca 145 m av den nya bullerskyddsskärmen hamnar inom detaljplan **DP 144** (laga kraft 2008-12-29), med bestämmelserna N₁ "Grönzon med bullerskärm m m"; "Estetiskt tilltalande bullerskärm som kan dämpa tryckvåg ska anordnas till angiven höjd över järnvägsspår"; samt "skärm 3.0".

Beskrivning av de ansökta åtgärderna

De nya bullerskyddsskärmarna placeras till största delen inom fastigheten Centrum 1:20, som tillhör Trafikverket.

Österut från Alingsås station börjar de nya skärmarna på norrsidan ca 30 m från stationsbyggnaden och avslutas i höjd med fastigheten Nolby 37:1 (skärmlängd ca 950 m), och på södersidan börjar skärmarna i höjd med fastigheten Centrum 1:31 och avslutas i höjd med fastigheten Smedjan 21 (skärmlängd ca 640 m). Se översiktsplan på blad 2 och 3 i bygglovshandlingarna.

Västerut från Alingsås station sträcker sig de nya bullerskyddsskärmarna från och med bron över Stråhles Allé och fram till fastigheten Palmen 4 på norrsidan (skärmlängd ca 600 m) och till Swedenborgsplan (del av Stadsskogen 1:45) på södersidan (skärmlängd ca 670 m). Se översiktsplan på blad 4 och 5 i bygglovshandlingarna.

Ansökan om rivningslov avser befintliga bullerskyddsskärmar inom det område där ny bullerskyddsskärm är tänkt att uppföras.

Bullerskyddsskärmarnas utförande och utformning

Skärmarnas höjd är definierad som höjd ovan rälsöverkant (RÖK). Skärmarnas höjd ovan RÖK varierar i ett spann mellan som lägst 1,2 m och som högst 5 meter. Skärmarnas höjder ovan RÖK håller sig inom de höjder som har angivits i gällande detaljplaner i de fall där planerna innehåller bestämmelser som anger höjd ovan RÖK.

Standardskärmen består av ett betongelement som monteras mellan stolpar av varmförzinkat stål. Betongelementen och stolparna kläs med infärgad träkomposit enligt fasadritningar (blad 40-48 *Ritningar bygglov*), elevationsritningar (blad 49-53 *Ritningar bygglov*) och typfasadritningar (blad 54-57 *Ritningar bygglov*). Nedanför träkompositen blir betongelementet synligt och bildar en betongsockel vars höjd varierar beroende på marknivån utmed skärmens sträckning.

Skärmens utformning varieras genom att träkomposit monteras både som liggande panel (ca 13,5 cm höga) och som tättsittande stående ribbor (ca 4,5 cm breda). Siktstråk bestående av enbart genomsiktliga akrylskärmar har lagts in i enlighet med detaljplanen. På de sträckor där skärnhöjden ovan RÖK överskrider tre meter avslutas skärmen uppåt med akrylpartier. För att uppnå ytterligare variation har skärmsektioner med en kombination av liggande träkomposit-panel och akrylpartier lagts in.

På berörda broar (4 st) utgörs bullerskyddsskärmen av genomsiktliga akrylpartier (höjd 1,2 meter ovan RÖK). På den gamla stenvälsbron över Lillån placeras akrylskärmen innanför befintligt räcke (se blad 58 *Ritningar bygglov*), och på de övriga tre broarna fästs akrylskärmen in i brons kantbalk (se blad 12,13 och 20 *Ritningar bygglov*).

In mot järnvägen kläs betongskärmarna med ljudabsorberande kassetter med ytskikt av perforerad omålad aluminiumplåt. Vid plattformen på den norra sidan av järnvägen kläs betongskärmarna dubbelsidigt med ribbor och panel av infärgad träkomposit.

Portar och dörrar av varmförzinkat stål finns utplacerade i åtta lägen längsmed sträckningen, för att tillgodose behovet av åtkomst till spårområdet.

Träkompositbeklädnaden utförs mot sydväst i en cedargul kulör; mot nordväst får den en teakbrun kulör; och mot nordost och sydost är träkompositen infärgad i en grågrön kulör. (Se *"Kulörbeskrivning för bullerskyddsskärmar"*)

Avvikelser från gällande detaljplaner

Ansökan innebär vissa avvikelser från detaljplanerna DP 200, DP 135 och DP 136 Följande avvikelser har noterats:

- Materialval beklädnad (DP 200)
- Kulörval beklädnad (DP 200)
- Placering av ny bullerskärm på punktprickad mark (DP 135 & DP 136):
Ca 130 meter av bullerskyddsskärmen invid Stationsgatan, i höjd med fastigheterna Bryggaren 3 & Bryggaren 4, placeras på mark som enligt detaljplanen inte får bebyggas. Trafikverket har förvärvat marken.

Detaljplan DP 200 föreskriver bland annat att *"Bullerskyddsskärmar ska kläs i träpanel mot staden och vara målade i matt kulör NCS S 5040-Y80R."*

Varken sökanden (Trafikverket) eller Alingsås kommun vill stå för de kostnader som det innebär att underhålla en träbeklädd bullerskyddsskärm. Därför har trä som beklädnadsmaterial valts bort i bygglovsansökan. I sin avvikelsebeskrivning (2019-01-29) lämnar sökanden följande bakgrund till det avvikande materialvalet: *"Ur ett livscykelperspektiv är kompositen både tåligare mot repor och underhållfri med längre livslängd. Kompositen är dessutom brandsäkrare än tr. Trafikverket kan inte under underhålla ett bullerplank av trä med en falu-målad yta, utan då måste kommunen ta det ansvaret. Träkompositen tål även klottersanering vilket en målad träyta inte gör."*

Kulörbeständigheten för träkomposit infärgad med den faluröda kulören (NCS S 5040-Y80R) kan inte garanteras över tid och därför avser bygglovsansökan skärmar klädda med träkomposit i kulörerna "teakbrun", "cedargul" och "grågrön". (Se *"Avvikelsebeskrivning för bullerskyddsskärmar"* och *"Kulörbeskrivning för bullerskyddsskärmar"*)

I *Avvikelsebeskrivning* (inkom 2019-01-29) har sökanden redogjort för bakgrunden till de kulörer som valts istället för detaljplanens föreskrivna kulör, med bland annat följande motivering:

"Vi har valt olika kulörer istället för den föreskrivna kulören NCS S 5040-Y80R (Faluröd) med anledning av: Fasadernas kulörer arbetades fram med gestaltningsprogrammet som utgångspunkt och enligt de diskussioner Trafikverket har haft med Samhällsbyggnadskontoret i Alingsås som på möten uttryckt att de gärna ser olika kulörer på bullerskyddsskärmarna i de olika delarna av sträckan särskilt efter det att de såg alternativ i 3D som visade faluröda bullerskyddsskärmar. Kulörer arbetades fram utifrån dessa riktlinjer och har presenterats till Samhällsbyggnadskontoret i Alingsås för ca två år sedan. Vi kom fram till att bullerskyddsskärmen skulle ha en sekundär plats i Alingsås stadsrum med ett diskret uttryck och därför lämpade det sig bättre med färger som grågrön, cedargul och teakbrun. Dessa färger på höga bullerskyddsskärmar gör gaturummet ljusare och skärmen blir mindre dominant i sitt sammanhang.

Stående ribbor och liggande panel av träkomposit har fina linjära detaljer i relief för att göra materialet levande med olika skuggbildningar och osynliggör eventuella framtida repor på materialet. Det visade sig också svårt att garantera att den infärgade faluröda färgen kommer att upplevas som äkta faluröd och därför är risken stor att Alingsås får ytterligare en variant av faluröd i sin befintliga kulörpalett. Detta är också en av anledningarna till att man valt de kompletterande kulörerna nedan som passar ihop med befintlig bebyggelse och de olika faluröda kulörerna som redan finns i Alingsås idag." (Se "Avvikelsebeskrivning för bullerskyddsskärmar")

Yttranden

Med anledning av ovan nämnda avvikelser från gällande detaljplaner har berörda sakägare underrättats om ansökan (och getts möjlighet att yttra sig) genom kungörelseannons i Alingsås-kuriren 2019-02-06, samt i Alingsås tidning och Göteborgs-Posten 2019-02-07, enligt 9 kap 25 § och 5 kap 35 § första stycket 2 PBL. Handlingarna har funnits utställda på Alingsås kommuns digitala anslagstavla (www.alingsas.se) och i fysisk form på Samhällsbyggnadskontoret (SBK) mellan den 6 februari och den 27 februari 2019.

Remisser till Alingsås Energi, Räddningstjänsten, Västarvet, Miljöskyddskontoret och Tillväxtavdelningen (Alingsås kommun) skickades ut med brevpост 2019-02-06. Svar på remisser har inkommit från samtliga remiss-instanser.

Berörda avdelningar och enheter inom Samhällsbyggnadskontoret har givits möjlighet att internt lämna synpunkter på ansökan.

Sökanden har 2019-03-15 inkommit med ett bemötande av samtliga inkomna synpunkter och yttranden. (Se "*Sökandens bemötande av inkomna yttranden*")

Nedan följer en sammanställning av inkomna synpunkter och remissyttranden (med en inledande bakgrund till varför respektive instans har remitterats i ärendet) samt sökandens bemötande av inkomna yttranden och synpunkter.

Synpunkter från berörd granne

Fastighetsägaren till Centrum 1:31 har inkommit med synpunkter (2019-02-27) och ifrågasätter bland annat att bullerskyddsskärmen placeras så nära hans farstuvist (enligt honom mindre än 2 meter). Han har även synpunkter på att skärmen bör vara minst 3 meter

hög, och han undrar vilket skäl sökanden har till att inte placera bullerskyddsskärmen närmare rälsen där skärmen får störst dämpande effekt. *"Om man placerar den på ett avstånd av 3 meter från första rälen kommer effekten av skärmen bli mycket större. (Minimimåttet på placeringen är 2,20 meter från rälen.) Detta skulle förbättra boendemiljön kraftigt för samtliga i området."* För att läsa yttrandet i sin helhet, se *"Inkomna synpunkter från berörd sakägare (...)"*. Inga övriga synpunkter har inkommit från berörda grannar.

Sökanden har bemött de inkomna synpunkterna från den berörda grannen med att *"Bullerskärmen placering och höjd följer detaljplanen."* och har kompletterat sitt bemötande med en situationsplan med exakt angivet mått (3024,93 millimeter) från bullerskyddsskärmen tänkta placering till huvudbyggnaden på fastigheten Centrum 1:31.

Miljöskyddskontoret/nämnden - angående plan för avhjälpande åtgärder m.m.

Planbeskrivningen tillhörande detaljplan DP 200 innehåller ett avsnitt om markföreningar där det föreskrivs följande: *"En plan för avhjälpande åtgärder ska upprättas inför byggskedet och en anmälan om detta ska göras till Miljöskyddsnämnden. Bygglov får endast ges när lämpligheten har säkerställts genom att markföreningen har avhjälpits (PBL 4 kap 14 §)."* SBK har därför remitterat Miljöskyddskontoret/nämnden för att få klarhet i om något hinder finns, avseende markföreningar och plan för avhjälpande åtgärder etc, för att bygglov ska kunna beviljas.

Miljöskyddsnämnden har 2019-02-20 inkommit med yttrande som kan sammanfattas: *"Hantering av förorenad mark skall ske i enlighet med Trafikverkets tidigare inlämnad anmälan daterad 2017-07-04, reviderad 2017-08-11 samt miljöskyddsnämndens delegationsbeslut 431/17, 2017-08-24. Eventuella förändringar i organisationen angiven i denna anmälan eller övriga avvikelser från anmälan eller beslut, skall ske i samråd med miljöskyddskontoret."* (Se *"Remiss-svar från Miljöskyddsnämnden"*)

Sökanden har bemött Miljöskyddsnämndens yttrande med *"Trafikverket kommer att hantera förorenad mark i enlighet med tidigare inlämnad anmälan och miljöskyddsnämndens delegationsbeslut 431/17, 2017-08-24"* och intygar att man kommer att samråda vad gäller organisationsförändringar och andra eventuella avvikelser från ovanstående beslut.

Räddningstjänsten - angående risker och skyddsåtgärder

Alingsås Vårgårda Räddningstjänstförbund har remitterats i ärendet angående en planbestämmelse i DP 200 om att bullerskyddsskärmar ska utföras i minst brandskyddsklass EI30, samt med anledning av riskhantering i anslutning till farligt-godsled och säkerställande av fria insatsvägar för räddningstjänsten till spårområdet och plattformarna.

Räddningstjänsten har 2019-02-27 inkommit med yttrande, som kan sammanfattas: *"Utifrån granskat material och med utgångspunkt i sammanställningen gällande risker och skyddsåtgärder har Räddningstjänsten inget att erinra. Räddningstjänsten kan konstatera följande: Räddningstjänstens tillgänglighet till spårområdet säkerställs; Bullerskärmar ska utföras i lägst brandteknisk klass EI30 – förutom på de ställen bullerskärmen ska vara genomskinlig. Det finns idag bra genomskinliga material som håller olika brandklasser. Det bör därför ses över om det är skäligt att även brandklassa de genomskinliga partierna; Bullerskärmen har utformats för att möta de krav som finns angivna i riskutredningen för Estrad."* (Se *"Remiss-svar från Räddningstjänsten, ALIVAR"*)

Sökanden har bemött Räddningstjänstens synpunkter angående brandklassning av genomskinliga partier, med bl a *"Trafikverket har valt det mest kostnadseffektiva"*

genomsiktliga materialet med tanke på nedan angivna tekniska egenskaper och att kravet EI30 är undantaget för genomskiktiga partier i detaljplanen.”

Västarvet - angående riksintresse för kulturmiljövården m.m.

I planbeskrivningen för detaljplan DP 200 redogörs för riksintressen på sidan 6:

”Alingsås stadskärna är av riksintresse för kulturmiljövården (...). Föreslagen detaljplan ligger inte inom riksintresset men angränsar till det. Därför är det viktigt att bevaka att hänsyn tas till stadens kulturhistoriska värden när utformning av bullerskyddsskärmar prövas i bygglov. För att inte riksintresset för kulturmiljö påverkas negativt, bör dialog föras med antikvarisk expertis samt att Länsstyrelsen är remissinstans vid bygglovprövningen.”

Med anledning av ovanstående formulering remitterades ansökan till Länsstyrelsen i februari 2018, då ansökan prövades första gången. I ett e-postmeddelande som registrerats i ärendet 2018-03-19 svarade Mats Herklint, antikvarie på Länsstyrelsen i Västra Götaland, att: *”(...) Denna formulering i planhandlingen är olycklig och naturligtvis skulle Länsstyrelsen ha reagerat på detta i samrådsskedena. Länsstyrelsen kan inte vara remissinstans vid kommunal lovgivning. (...)*”

Eftersom Länsstyrelsen är överinstans vid prövningen av bygglovsärenden har ansökan inte remitterats till Länsstyrelsen i denna remissomgång. Liksom vid bygglovsprövningen 2018 har Västarvet (Västra Götalandsregionens natur- och kulturarvsförvaltning) nu remitterats angående åtgärdernas påverkan på kulturmiljöer och kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i Alingsås stad. Yttrande har efterfrågats angående om Västarvet ser något hinder för att bygglov kan beviljas för bullerskyddsskärmarna, avseende åtgärdernas påverkan på riksintresset för kulturmiljövården och den (i detaljplan DP 200) q-märkta stenvälsbron över Lillån vid Stampens kvarn.

Västarvet har 2019-02-26 inkommit med yttrande, som kan sammanfattas: *”Västarvet svarade på en remiss i samma ärende 2018-03-22 och hade då vissa frågor kring utformningen av bullerskyddet. Västarvet efterfrågade ett förtydligande av hur de aktuella åtgärderna skulle inverka på stenvälsbron vid Stampens kvarn och vi tyckte också att gabionmurarna passade dåligt in i miljön i trästaden Alingsås.*

I det omarbetade förslag som detta yttrande gäller har man tagit hänsyn till Västarvets synpunkter. Gabionmurarna finns inte kvar i det nya förslaget. Man redogör också för det möte som undertecknad deltog i på Trafikverket 2018-11-21 där Västarvet fick en bakgrund och förklaringar till de delar av förslaget som vi var tveksamma till.

Västarvet har inga ytterligare synpunkter på det delvis omarbetade förslaget utan anser att vi har fått svar på våra synpunkter och frågor.” (Se *”Remiss-svar från Västarvet”*)

Sökanden har bemött Västarvets yttrande med *”Trafikverket tolkar Västarvets synpunkter/yttrande att man har fått gehör för sina efterfrågade förtydliganden och förslag på ändringar och inte har något att ytterligare erinra.”*

KLK, Tillväxtavdelningen - angående placering av bullerskyddsskärmar

SBK har vid granskning av inkomna bygglovshandlingar konstaterat att bullerskyddsskärmarna på några sträckor ser ut att hamna utanför Trafikverkets fastighet Centrum 1:20. Följande fastigheter är berörda: Kristineholm 1:4 (se blad 25 och blad 26, *Ritningar bygglov*); Centrum 1:17 (se blad 27, *Ritningar bygglov*); och Stadsskogen 1:45 (se blad 33, *Ritningar bygglov*). Vid upprättandet av kartunderlaget tillhörde dessa fastigheter Alingsås kommun.

Kommunledningskontorets Tillväxtavdelning har i remissen ombetts att ge klarhet i om Alingsås kommun som fastighetsägare ser något hinder för att bygglov kan beviljas för bullerskyddsskärmarna, avseende placering på eller nära ovanstående fastigheter som tillhör kommunen.

Följande svar från Tillväxtavdelningens exploateringsenhet inkom i e-postmeddelande 2019-02-27: *"Yttrande i ärende 2016-0732. Tillväxtavdelningen gör bedömningen att inga rättigheter påverkas direkt av bullerplankets placering. Gällande eventuell placering av plank på kommunens fastigheter så kommer avtals servitut att upprättas där det är nödvändigt."* (Se *"Remiss-svar från Tillväxtavdelningen, Alingsås kommun"*)

Sökanden har bemött Tillväxtavdelningens yttrande med *"Projektets markförhandlare har varit i kontakt med tillväxtavdelningen vad gäller bullerskrämarnas marginella inskränkning på kommunens mark (...). I samband med möte med Gatu- och parkavdelningen togs frågan upp och det beslutades att upprätta avtals servitut där tillväxtavdelningen anser det vara nödvändigt."*

Alingsås Energi - angående påverkan på ledningar

Alingsås Energi har remitterats i ärendet med anledning av att de ansökta åtgärderna berör ett antal områden som i gällande detaljplaner (framför allt DP 200) är så kallade u-områden, med förklaringstexten: *"Marken ska vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar."* Frågan ställdes om Alingsås Energi ser något hinder för att bygglov ska kunna beviljas för bullerskyddsskärmarna, avseende påverkan på ledningar som tillhör dem.

Alingsås Energi inkom 2019-03-04 med följande svar i ett e-postmeddelande: *"Alingsås energi nät AB har ett flertal ledningar (el, fjärrvärme samt fiber) som korsar under bullerskyddsskärmen. Det är viktigt att det tas hänsyn till ledningarnas läge när fundamenten för bullerskyddsskärmen placeras.*

Det är viktigt att samråd med oss sker tidigt om åtgärder som kan påverka våra ledningar." (Se *"Remiss-svar från Alingsås energi"*)

Sökanden har bemött Alingsås Energis yttrande med *"Ett PM -samordning av ledningar togs fram som en del i arbetet med Vändspår Alingsås. Projektören ÅF- Infrastructure har gått igenom vilka ledningskonflikter som uppstår och hur det skall hanteras under ombyggnationen. I PM:et behandlades ledningar i området som finns utmärkta i ledningskartor. Möten hölls med ledningsägare och minnesanteckningar fördes. Ledningsägarmöte med Alingsås Energi hölls 2016-11-23. Trafikverket kommer kalla till nytt ledningsägarmöte med samtliga berörda ledningsägare för samråd mellan byggnadsverk och VA, Tele, Låg- och högspänningskablar mm, så att alla ledningskonflikter är lösta före det att grundläggningsarbetena påbörjas."*

Stadsträdgårdsmästare vid Gatu- och parkavdelningen, Samhällsbyggnadskontoret

Interna synpunkter har inkommit från stadsträdgårdsmästare Agneta Wendesten (2019-03-06) som gäller planteringsytorna längsmed Konduktörsgatan (Blad 35-39) *Plantering med låg kantsten*, och kan sammanfattas: *"Det saknas redovisning över vad denna plantering ska bestå av eller vilken typ av växtbädd man avser. Eventuell grässådd bör redovisas som sådan. Skärmen blir mycket dominerande längs Konduktörsgatan eftersom den kommer så nära gatan (1 m)." (Se "Interna synpunkter från stadsträdgårdsmästare, Gatu- och parkavd.")*

Sökanden har bemött Gatu- och parkavdelningens synpunkter med ”*Växtligheten är endast en illustration eftersom det inte är bygglovspliktigt, se slipstext på ritningar i bygglovshandlingen. (...) Projektering pågår och Trafikverket kommer att presentera reviderat förslag och samråda med stadsträdgårdsmästare. Frågan vem som skall stå för underhållet och eventuellt skötselavtal får lyftas i dialog mellan Trafikverket och Alingsås kommun.*”

Byggnadsantikvarie vid Plan och bygglovavdelningen, Samhällsbyggnadskontoret

Interna synpunkter har inkommit från byggnadsantikvarie Annika Kaas (2019-02-25) angående bullerskyddsskärmens utformning vid Karlanderska gården och fastigheten Kvarnen 4 (invid Stampens kvarn). Inför kommande eventuella fönsterbyten längs järnvägen, för att ytterligare bullerdämpa, har diskussioner förts mellan sökanden Trafikverket och kommunens Byggnadsantikvarie. Detta då det finns ett antal fastigheter som har ett kulturhistoriskt värde att ta hänsyn till. Kvarnen 4, bostadbyggnaden, är q-märkt i detaljplan samt ingår i en kulturmiljö i det antagna *Kulturmiljöprogram, Alingsås kommun* (KF § 2018-04-25) och är utvärderad med mycket höga kulturhistoriska värden.

Vid fastigheten Kvarnen 4 är bullerskyddsskärmen utformad med ett siktstråk, enligt gällande detaljplan. Materialen i siktstråket, akrylglas, har inte samma bullerdämpande effekt som det täta planket. Trafikverket har förslagit att bostaden på Kvarnen 4 skall få nya inåtgående aluminiumfönster samt invändig isolering med akustikregel. Fastighetsägaren Kvarnen 4 önskar enbart nya innanfönster till de befintliga äldre fönstren från sekelskiftet. Trafikverket säger att det kan vara möjligt med en annan enklare åtgärd, såsom fastighetsägaren önskar, om bullerskyddsskärmen täcker, blir tät, längs en längre sträcka än den som föreslagits i ärendet och i detaljplan. Byggnadsantikvariern avslutar sina synpunkter med ”*Detta behöver utredas för att kunna bibehålla de mycket höga kulturhistoriska värden som finns på platsen, både enskilt i byggnaden samt i kulturmiljön och därmed undvika förvanskning av desamma.*” (Se ”*Interna synpunkter från byggnadsantikvarie, Plan- och bygglovavd.*”)

Sökanden har bemött byggnadsantikvarierns synpunkter med: ”*Utredning bullerskyddsåtgärder på fastigheten Kvarnen 4 pågår. Det finns goda idéer och förutsättningar att utföra invändiga bullerreducerande åtgärder i form av innanfönster/tilläggsrutor som inte innebär någon väsentlig utvändig förändring. Möte med bebyggelseantikvarie för att avhandla bland annat Kvarnen 4 är*

inbokat under v14 där kommer förslag på åtgärd redovisas. Troligtvis har det blivit en missuppfattning vad gäller att det varit ett reellt förslag att minska eller ta bort siktstråken. De höga bullernivåerna på berörd fastighet kan delvis förklaras till akrylskärmar för siktstråket men problemet här är att det finns en lägre skärm (...) på bron över Lillån varför om det skulle vara möjligt att frångå detaljplanen inte kommer att förändra bullernivåerna nämnvärt vid fasad. (...).”

Planeringschef vid VA-avdelningen, Samhällsbyggnadskontoret

Interna synpunkter har inkommit från VA-avdelningens (dåvarande) planeringschef Gert-Inge Claesson (2019-02-08). VA-avdelningens synpunkter är nedtecknade i åtta punkter som beskriver de lägen där ledningar i form av huvudvattenledningar, huvudavloppsledningar, spillvattenledningar, dagvattentrumma och skyddsror korsar järnvägsområdet och skyddsavstånd till ledningarna beskrivs.

Det interna yttrandet från VA-avdelningen avslutas med: *"VA-avdelningen önskar en genomgång med projektör/utförare och skall närvara vid arbetets utförande för vardera korsning av kommunens VA-ledningar." (Se "Interna synpunkter från planeringschef, VA-avd.")*

Sökanden har bemött VA-avdelningens synpunkter med: *"Trafikverket kommer kalla VA-avdelningen likväl som alla andra berörda ledningsägare till nytt ledningsägarmöte för samråd. VA-avdelningens önskemål om genomgång med projektör och utförare kommer att tillgodoses."* Sökandens bemötande har kompletterats med en bilaga där respektive korsningspunkt som VA-avdelningen nämner i sitt yttrande har kommenterats med *"Ingen krock!"* av sökandens K-projektör.

Förvaltningens yttrande

Till att börja med konstaterar Samhällsbyggnadskontoret att de punkter och önskemål, som förmedlades av Samhällsbyggnadsnämnden 2018-02-19 och 2018-04-06 i beslut § 25 2018.033 SBN och § 50 2018.033 SBN, har inför denna prövning uppfyllts av sökanden: Svar från remissinstanser och sakägare har inkommit; Höjd på bullerskyddsskärmar följer detaljplanebestämmelser i de planer där sådana finns för maxhöjd ovan RÖK; Sektionering (variation) med gabioner har utgått och ersatts med en sektionering (variation) av träkompositmaterial och genomsiktig akrylskärm med andra proportioner än övrig skärm; Samtliga begärda handlingar i ärendet har inkommit till Samhällsbyggnadskontoret; Bullerskyddsskärmarnas betong är inte längre synlig förutom sockeln närmast marken.

Prövning mot gällande detaljplaner

Bygglovsansökan och ansökan om rivningslov prövas mot de detaljplaner som gäller för det område inom vilket bullerskyddsskärmarna är tänkta att placeras.

Samhällsbyggnadskontoret bedömer att rivningslov kan beviljas för rivning av befintliga bullerskydd inom de områden där nya bullerskyddsskärmar är tänkta att placeras, då de befintliga skärmarna inte omfattas av rivningsförbud och inte bedöms ha något kulturhistoriskt eller annat värde som gör att de bör bevaras.

De delar av de nya bullerskyddsskärmarna som är tänkta att placeras inom område som berörs av detaljplanerna A 70, A 401, A 412 och DP 144 (sammanlagt ca 1,2 km) bedöms vara i enlighet med detaljplanerna, och bygglov bedöms kunna beviljas för dessa enligt 9 kap 30 § PBL.

Placeringen av ca 130 m av bullerskyddsskärmarna på punktprickad mark (u-område) inom DP 135 och DP 136 bedöms vara en sådan liten avvikelse, som kan medges med stöd av 9 kap 31 c § pkt 1 PBL: Detaljplanernas genomförandetid har löpt ut; åtgärderna är förenliga med detaljplanernas syfte och Samhällsbyggnadskontoret bedömer att bullerskyddsskärmarna tillgodoser ett angeläget allmänt intresse.

De delar av bullerskyddsskärmarna (sammanlagt ca 1,8 km) som placeras inom område som berörs av detaljplan DP 200 (laga kraft 2016-11-09) följer detaljplanens bestämmelser gällande höjd ovan rälsöverkant och utformning med genomsiktligt material i övre delen, där så föreskrivs. Åtgärderna följer även bestämmelse gällande brandskyddsklass EI30, och räddningstjänsten har i sitt yttrande ingenting att erinra mot att bygglov beviljas.

Bedömning gällande avvikelse från detaljplan DP 200

De ansökta åtgärderna bedöms vara i enlighet med detaljplanens (DP 200) syfte, som bl a är att möjliggöra bullerskyddsskärmar, men åtgärderna avviker från detaljplanens egenskapsbestämmelse gällande material och kulör. Denna avvikelse har sin bakgrund i att varken Alingsås kommun eller sökanden (Trafikverket) har visat sig villig att bekosta underhåll av en träbeklädd faluröd bullerskyddsskärm, som detaljplanen föreskriver. Ett mera tåligt och underhållsfritt material – träkomposit - har därför valts av sökanden. Som sökanden redogör för i *Avvikelsebeskrivning* (ink 2019-01-29) är träkompositmaterialet brandsäkrare än trä, och det tål sannolikt en klottersanering bättre än en målad träyta gör.

Sökanden har vidare uppgett att det vid infärgning av träkompositmaterial är svårt att garantera en kulör som upplevs som "*äkta faluröd*" och att det skulle vara risk att Alingsås fick "*yttre variant av faluröd i sin befintliga färgpalett*" om bullerskyddsskärmarna kläs med träkomposit infärgad i en falurödliknande kulör. Vid samtal med Alingsås kommuns byggnadsantikvarie har det bekräftats att rött färgpigment ofta bleknar på ett oförutsägbart sätt, och att risken skulle vara stor att man efter några år skulle ha en ljusrosa bullerskyddsskärm genom Alingsås.

Inga synpunkter har inkommit från allmänheten angående varken det avvikande materialet eller de avvikande kulörerna. Varken Västarvet eller Alingsås kommuns byggnadsantikvarie (eller övriga remiss-instanser) har kommit in med invändningar mot avvikelserna (från DP 200) gällande kulör- och materialval för bullerskyddsskärmarna. Avvikelserna i material- och kulörval bedöms därmed inte innebära någon betydande olägenhet för allmänheten och de bedöms inte innebära förvanskning av kulturmiljön i förhållande till riksintresset för kulturmiljövården.

Samhällsbyggnadskontoret gör bedömningen att avvikelserna från detaljplan DP 200 gällande material och kulör är motiverade, då bullerskyddsskärmarna tillgodoser ett angeläget allmänt intresse: att skydda allmänheten från buller från spårbunden trafik och risk i närheten av farligt-godsled. Då varken sökanden eller Alingsås kommun vill stå för underhållet för den föreskrivna faluröda träbeklädnaden bedöms träkomposit i de föreslagna kulörerna vara ett rimligt alternativ som är väl anpassat till intilliggande bebyggelse. Avvikelsen från detaljplan DP 200 är av begränsad omfattning, såtillvida att den avser endast material och kulör. Bullerskyddsskärmarna bedöms vara nödvändiga för att området ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt. Bygglov bedöms därmed kunna beviljas med stöd av 9 kap 31 b § pkt 2. PBL.

Sökanden har i sin kulörbeskrivning (2019-01-29) uppgett att framför allt den grågröna träkompositens exakta kulörkod inte har kunnat anges, eftersom leverantör för materialet ännu inte har upphandlats. Sökanden har föreslagit att de exakta kulörerna godkänns och fastställs efter det att materialprover (för "cedargul", "teakbrun" och "grågrön") har tagits fram av upphandlad leverantör. Samhällsbyggnadskontoret bedömer det vara lämpligt att representanter för Samhällsbyggnadskontorets Plan- och bygglovavdelning (såsom exempelvis stadsarkitekt, byggnadsantikvarie och bygglovhandläggare) ska ha godkänt de slutliga kulörerna (utifrån framtagna infärgade materialprover) innan startbesked utfärdas. För att säkerställa att bullerskyddsskärmens kulöranpassning till omgivningen bör SBK:s godkännande av framtagna kulör- och materialprover fastställas som ett villkor i bygglovsbeslutet.

Bedömning gällande inkomna remiss-svar och interna synpunkter

Sökanden har bemött samtliga inkomna synpunkter och yttranden 2019-03-15 (i "*PM* –

bemötande...). Samhällsbyggnadskontoret bedömer att de inkomna remiss-svaren och interna synpunkter inte har påvisat några hinder för att bygglov ska kunna beviljas för de ansökta åtgärderna enligt ovanstående motivering.

Synpunkter angående korsande ledningar har bemötts med att sökanden kommer att kalla till ledningsägarmöte med samtliga berörda ledningsägare för samråd innan grundläggningsarbeten påbörjas.

Sökanden uppger i sitt bemötande att avtal kommer att träffas med Alingsås kommun (Tillväxtavdelningen och Gatu- och parkavdelningen) där så anses vara nödvändigt, angående eventuella servitut för de platser där skärmen går in på mark som tillhör kommunen, samt gällande skötsel av eventuella planteringar invid Konduktörsgatan.

Interna synpunkter från byggnadsantikvarie gällande eventuell tät skärm vid Stampens kvarn har bemötts av sökanden med att en stor del av bullret som når bostadshuset på Kvarnen 4 beror på att skärmen på stenvalvsbron över Lillån är endast 1 meter hög, och att en tät skärm av den anledningen inte skulle göra någon större skillnad i bullerdämpning. Samhällsbyggnadskontoret bedömer att uppförandet av en eventuell tät bullerskyddsskärm är något som får prövas i en framtida bygglovsansökan, om det blir aktuellt.

Bedömning gällande invändningar från berörd sakägare

Endast en synpunkt har inkommit från berörda sakägare efter det att allmänheten underrättats om ansökan genom annonsering/kungörelse i tre lokaltidningar samt på kommunens digitala anslagstavla.

Den inkomna synpunkten från berörd sakägare på Centrum 1:31 har bemötts av sökanden med: *"Bullerskärmens placering och höjd följer detaljplanen."* (samt en situationsplan som visar att det faktiska avståndet mellan bullerskyddsskärmen och huvudbyggnaden på Centrum 1:31 blir drygt 3 meter - d v s en meter mer än vad sakägaren uppgett i sitt yttrande). Enligt detaljplanens gällande egenskapsbestämmelse (f_2) får bullerskyddsskärm på denna sträcka uppföras till en maxhöjd av 2,2 meter över rälsens överkant. Bullerskyddsskärmens höjd på denna sträcka är i ansökan redovisad som 2 m ovan RÖK. Marknivån på fastigheten Centrum 1:31 är belägen ca 1 meter ovanför rälsöverkanten, vilket medför att bullerskyddsskärmens höjd över marken på den berörda sakägarens sida av skärmen får en höjd över marken på endast ca 1 – 1,4 meter. Det kan därför anses vara rimligt att sakägaren ifrågasätter varför inte skärmen här ska vara högre. Bullerskyddsskärmens placering och höjd följer dock detaljplanen, och bygglov ska beviljas för en åtgärd som följer detaljplanen. Sakägaren på Centrum 1:31 har inte haft några synpunkter angående avvikelser från gällande detaljplaner. Samhällsbyggnadskontorets bedömning om att bygglov kan beviljas för de ansökta åtgärderna påverkas således inte av de inkomna synpunkterna från den berörda sakägaren.

Frågan om lämpligheten i att uppföra en högre bullerskyddsskärm mot fastigheten Centrum 1:31 får, om det blir aktuellt, prövas i en framtida bygglovsansökan.

Ekonomisk bedömning

Klicka här för att skriva hur ditt förslag ska finansieras.

Förslag till beslut

Bygglov beviljas med stöd av 9 kap 30 §, 31 b § pkt 2 och 31 c § pkt 1 plan- och bygglagen (2010:900), PBL, med följande villkor:

Innan startbesked för nybyggnad av bullerskyddsskärmar utfärdas ska av sökanden framtagna kulör- och materialprover för respektive kulör ("cedargul", "teakbrun" och "grågrön") ha godkänts av representanter från Samhällsbyggnadskontorets Plan- och bygglovavdelning (såsom exempelvis stadsarkitekt, bygglovhandläggare och byggnadsantikvarie).

Rivningslov beviljas med stöd av 9 kap 34 § PBL.

Ett bygglov upphör att gälla enligt 9 kap. 43 § PBL om den åtgärd som lovet avser inte har påbörjats inom två år och avslutats inom fem år från den dag då beslutet vann laga kraft.

Utsedd kontrollansvarig är: Erik Elgered (erik.elgered@afconsult.com) ÅF-Infrastructure, Grafiska vägen 2, 412 63 Göteborg. N-behörighet, Kiwa Swedcert, 2023-07-05.

Åtgärderna får inte påbörjas förrän Samhällsbyggnadsnämnden har lämnat startbesked enligt 10 kap. 3 § PBL. Nämnden är skyldig att påföra byggherren en byggsanktionsavgift om byggnationen påbörjas innan startbesked givits enligt 11 kap. 51 § PBL.

Upplysningar

Enligt 9 kap 42 a § PBL får ett beslut om att ge bygglov, rivningslov eller marklov verkställas fyra veckor efter det att beslutet har kungjorts enligt 9 kap 41 a § PBL, även om det inte har fått laga kraft. Det innebär att åtgärderna inte får påbörjas innan dess.

Tekniskt samråd ska hållas. Beträffande tidpunkt, kontakta kommunens byggnadsinspektör Tobias Andersson på e-post tobias.andersson@alingsas.se eller telefon 0322-61 62 61.

Innan anläggningen tas i bruk efter att åtgärderna är slutförda ska ett slutbesked ha meddelats enligt 10 kap. 4 § PBL. Om anläggningen tas i bruk innan slutbesked har utfärdats är Samhällsbyggnadsnämnden skyldig att påföra byggherren en byggsanktionsavgift.

Utstakning samt lägeskontroll ska utföras av behörig mätningstekniker. Kommunens GIS-avdelning kan utföra detta. Kontakta Samhällsbyggnadskontorets GIS-avdelning om avgifter etc. E-post: gis@alingsas.se

Beslutet kan överklagas. Se bilaga "Hur man överklagar".

Avgiften för bygglovet är **480 605** kronor i enlighet med taxa fastställd av kommunfullmäktige.

Faktura sänds separat.

Handlingar som tillhör beslutet:

Ansökningsblankett
Anmälan om kontrollansvarig
PM – till komplettering ansökan (...)
Avvikelsebeskrivning för bullerskyddsskärmar
Kulörbeskrivning för bullerskyddsskärmar
PM 3 – till begäran om komplettering (...)
Illustration av "fågelmarkering" på akrylskärmar

Ankom:

2016-12-22
2019-03-04
2019-02-05
2019-01-29
2019-01-29
2019-01-29
2017-12-13

<i>Ritningsförteckning bygglovshandlingar</i>	2019-01-31
<i>Ritningar bygglov enligt ritningsförteckning</i>	
<i>Ritningsförteckning rivningshandlingar</i>	2019-01-30
<i>Ritningar rivningslov enligt ritningsförteckning</i>	
<i>Sökandens bemötande av inkomna yttranden och synpunkter</i>	2019-03-15
Bilagor inkomna synpunkter och remissvar	
<i>Synpunkter från berörd granne</i>	2019-02-27
<i>Remiss-svar från Alingsås energi</i>	2019-03-04
<i>Remiss-svar från Tillväxtavdelningen, Alingsås kommun</i>	2019-02-27
<i>Remiss-svar från Västarvet</i>	2019-02-26
<i>Remiss-svar från Räddningstjänsten, ALIVAR</i>	2019-02-27
<i>Remiss-svar från Miljöskyddsnämnden, Alingsås kommun</i>	2019-02-20
<i>Interna synpunkter från stadsträdgårdsmästare, Gatu- & Parkavd.</i>	2019-03-06
<i>Interna synpunkter från byggnadsantikvarie, Plan- och bygglovavd.</i>	2019-02-23
<i>Interna synpunkter från planeringschef, VA-avd.</i>	2019-02-08
Övriga bilagor	
<i>Lista med grannar som ska meddelas beslutet, upprättad "Hur man överklagar"</i>	2019-03-13

Beslutet ska skickas till

Exp: Sökanden; Kontrollansvarig (erik.elgered@afconsult.com); Sakägare (Centrum 1:31) rek MB; Grannar fk (enligt bifogad lista); Miljöskyddskontoret fk; KLK - Tillväxtavdelningen fk; VA-avdelningen fk; Alingsås Energi fk (mathias.larsson@alingsasenergi.se); Västarvet (anni.bergstrom@vgregion.se) fk; Räddningstjänsten (samhallsskydd@alivar.se) fk; Byggnadsantikvarie (AK) fk; Gatu- och parkavd (MT) fk; Stadsträdgårdsmästare (AW) fk; GIS-handläggare fk; Byggnadsinspektör (TA); PoIT; Akten

Tobias Andersson
Jonsson
Godkännande chef

Kristina Ödling
Bygglovarkitekt

Anna JonssonAnna
Bygglovarkitekt

